

Vergaderjaar 2018–2019

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

Nr. 231

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2019

Op 4 maart 2019 stuurde ik uw Kamer in het kader van de voorhangprocedure mijn ontwerpbesluit maatregelen kleine kunststof drankflessen¹. Op 28 maart 2019 heeft uw Kamer schriftelijke vragen gesteld over dit ontwerpbesluit. Daarnaast heb ik van maatschappelijke partijen en particulieren in totaal 45 zienswijzen op mijn voorstel ontvangen. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en gestelde vragen heb ik het ontwerpbesluit aangepast. Met deze brief informeer ik u over deze voorgenomen wijzigingen en ontvangt u het gewijzigde ontwerpbesluit². In Kamerstuk 30 872, nr. 232 van deze brief beantwoord ik de door uw Kamer gestelde schriftelijke vragen. In bijlage 2 vindt u een aangepast ontwerpbesluit. In hoofdstuk 5 van de nota van toelichting bij dit besluit reageer ik op de binnenkomen zienswijzen en geef ik aan hoe deze in het concept wijzigingsbesluit zijn verwerkt.

90% norm

In mijn brief van 10 maart 2018 heb ik mijn voornemen geuit om een 90% recyclenorm voor kleine plastic flessen op te nemen in het Besluit beheer verpakkingen 2014. Mijn streven om met een ambitieuze en afrekenbare kwantitatieve norm de inzet van bedrijven te borgen is onveranderd. Ik constateer tegelijkertijd dat in de op 21 mei 2019 door de Europese Unie vastgestelde Single Use Plastics richtlijn een doelstelling van 90% gescheiden inzameling voor plastic flessen is opgenomen. Met deze doelstelling wordt de inzet van alle bedrijven voor alle plastic flessen geborgd. Nederland is eraan gehouden deze doelstelling in wetgeving te implementeren.

Uw Kamer heeft verschillende vragen gesteld over de verhouding tussen de door mij voorgestelde nationale norm voor recycling en de Europese

¹ Kamerstuk 30 872, nr. 226

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

doelstelling voor gescheiden inzameling. Ook in de ingediende zienswijzen is dit onderwerp door uiteenlopende partijen aan de orde gesteld. Zo stelt de milieubeweging dat er een systeem dient te worden opgezet waarbij minimaal 90% van de kleine plastic flessen gescheiden wordt ingezameld. De milieubeweging stelt dat met een inzet voor gescheiden inzameling de kwaliteit van de recycling beter wordt geborgd dan met een doelstelling van 90% recycling.

Daarnaast zet de milieubeweging vraagtekens bij de handhaafbaarheid van een 90% recyclenorm. Ook het bedrijfsleven stelt in haar zienswijze dat met het oog op de Single Use Plastics richtlijn complexiteit van overlappende inzamel- en recyclingdoelstellingen moet worden vermeden. Daarnaast stelt het bedrijfsleven dat met het aanscherpen door de EU van de meetmethode voor recycling, 90% recycling in de praktijk onhaalbaar zou zijn en een onwenselijke prikkel voor laagwaardigere vormen van inzameling en recycling zou veroorzaken.

Ik deel deze inzichten en heb besloten om mijn ontwerpbesluit aan te passen en de 90% recyclingnorm voor kleine plastic flessen te vervangen door een 90% norm voor gescheiden inzameling. Deze zal gaan gelden voor alle plastic flessen tot en met 3 liter. Met een norm voor gescheiden inzameling wordt gestuurd op een hoge kwaliteit van inzameling en recycling van plastic flessen. Tevens voorkom ik met deze aanpassing dat er met de implementatie van de SUP-richtlijn een onnodige stapeling van doelen ontstaat. De wettelijke norm om 90% van alle plastic flessen tot en met 3 liter gescheiden in te zamelen gaat gelden vanaf kalenderjaar 2021. Daarmee wil Nederland de Europese doelstelling 8 jaar eerder realiseren dan de richtlijn van de lidstaten vraagt en behoudt Nederland de koploperspositie binnen de EU.

Een doel voor gescheiden inzameling stuurt op kwaliteit en daarmee op een betere toepassing van het recyclaat. Mijn inzet is nadrukkelijk dat de flessen die als gevolg van de inzameldoelstelling additioneel worden ingezameld, ook daadwerkelijk leiden tot extra plastic recycling. Bovendien wil ik dat Nederland ambitieuze koploper in Europa blijft voor de recycling van verpakkingen. Ik heb uw Kamer toegezegd om u voor de zomer te informeren over de nieuwe recyclingdoelstellingen. Ik zal een recyclepercentage voor kunststof verpakkingen opnemen waarin groei is geborgd en waarmee Nederland haar koploperspositie binnen Europa behoudt. Met de doelstelling voor gescheiden inzameling van de plastic flessen en een ambitieus recycledoel voor kunststof verpakkingen borg ik dat de totale hoeveelheid gerecycled plastic verpakkingen toeneemt.

Grote flessen

In mijn brief van 10 maart 2018 heb ik mijn beleidsinzet geformuleerd ten aanzien van kleine plastic flessen (Kamerstukken 28 694 en 30 872, nr. 135). Mijn motivatie daarvoor lag in de bijdrage die kleine plastic flessen leveren aan het zwerfafval en de plasticsoep. In Nederland kennen we een goed werkend statiegeldsysteem voor grote plastic flessen. Omdat het statiegeldsysteem voor grote flessen goed werkt en grote flessen daarmee niet of nauwelijks in het zwerfafval terecht komen, heb ik de grote flessen niet meegenomen in mijn oorspronkelijke voorstel. Wel heb ik in mijn brief van 10 maart 2018 aangegeven open te staan om de systemen voor grote en kleine flessen te integreren.

Het statiegeldsysteem voor grote flessen werd tot 1 januari 2015 geborgd middels een productschapsverordening van het Productschap dranken. Met het opheffen van de productschappen is deze borging komen te vervallen. Sindsdien wordt het systeem op grote flessen uitgevoerd door

Stichting Afvalfonds Verpakkingen op basis van de door mij algemeen verbindend verklaarde overeenkomst.

In de ingediende zienswijzen is door uiteenlopende partijen waaronder het bedrijfsleven, gemeenten en de milieubeweging verzocht ook het statiegeldsysteem voor grote flessen op te nemen in mijn ontwerpbesluit. Ook uw Kamer heeft hierom gevraagd. Ik heb besloten om mijn ontwerpbesluit aan te passen en ook grote flessen op te nemen in het statiegeldsysteem. Daarmee borg ik dat er één laagdrempelig, efficiënt en toekomstbestendig statiegeldsysteem ontstaat voor zowel grote als kleine flessen. De statiegeldbepalingen zijn in het aangepaste besluit van toepassing op alle plastic flessen voor frisdrank en water. Daarbij hanteer ik een bovengrens van tot en met 3,0 liter. Hiermee liggen de norm voor 90% gescheiden inzameling en de bepalingen omtrent statiegeld direct in elkaars verlengde. Het statiegeldbedrag op grote flessen blijft 25 cent.

De enige uitzondering hierop zijn de flessen voor sappen en zuivel. Deze flessen zijn wel onderdeel van de 90% norm voor gescheiden inzameling voor alle flessen, maar ik neem geen verplichting op om deze middels een statiegeldsysteem in te zamelen. De voornaamste redenen daarvoor liggen op het vlak van hygiëne en in het feit dat voor het verpakken van sappen en zuivel vaak gebruik wordt gemaakt van andere soorten plastic. Ook in het bestaande statiegeldsysteem voor grote flessen en in veel andere landen zijn flessen voor sappen en zuivel uitgezonderd. Het staat het bedrijfsleven uiteraard vrij om flessen voor sappen en zuivel gescheiden in te zamelen middels een statiegeldsysteem. Indien zij hier niet voor kiezen dient het bedrijfsleven deze flessen op een andere manier gescheiden in te zamelen om te kunnen voldoen aan de 90% norm voor gescheiden inzameling. Wanneer er na de laatste meting in 2020 besloten zou worden om statiegeld in te voeren, zullen ook afspraken gemaakt worden over een evaluatiemoment. Bij deze evaluatie van het statiegeldsysteem zullen de ontwikkelingen op het gebied van de flessen voor sappen en zuivel aan de orde komen.

Prestatieafspraken

In mijn brief van 10 maart 2018 heb ik aangegeven dat na de laatste meting in 2020 wordt bepaald of door het bedrijfsleven is voldaan aan de prestatieafspraken van 90% recycling van kleine plastic flessen en 70%-90% reductie van kleine plastic flessen in het zwerfafval (Kamerstukken 28 694 en 30 872, nr. 135). Ik hecht eraan te benadrukken dat deze eenmalige prestatieafspraken met deze brief ongewijzigd blijven.

Aangepast ontwerpbesluit en vervolg wetgevingsproces

In de bijlage van deze brief vindt u een aangepast ontwerpbesluit, waarin ik de in deze brief genoemde wijzigingen heb geëffectueerd. In de toelichting op dit ontwerpbesluit wordt nader ingegaan op de in deze brief genoemde wijzigingen.

Ik streef ernaar het voorliggende ontwerpbesluit zo spoedig mogelijk en uiterlijk in het voorjaar van 2020 af te ronden. In 2020 kan dan op basis van het nu voorliggende ontwerpbesluit worden besloten over de invoering van statiegeld in het voorjaar 2021. Daarom is het wenselijk dat de behandeling van het ontwerpbesluit door uw Kamer voor de zomer van 2019 wordt afgerond.

Na behandeling door uw Kamer zal ik het ontwerpbesluit aan de Raad van State voorleggen ter advisering. Ik ben voornemens dit gedurende de

zomer te doen. Het najaar van 2019 is nodig om de notificatieprocedure in Brussel te doorlopen.

Ik kijk daarom uit naar een spoedige behandeling door uw Kamer.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer